

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **ZDERT s. r. o.**, se sídlem Brněnská 104/27, Miroslav, zastoupen Mgr. Pavlem Jakimem, advokátem se sídlem Velké náměstí 119, Písek, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze z 17. 4. 2024, č. j. 8 A 113/2020-123,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobce se u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“) domáhal žalobou na ochranu před nezákonným zásahem určení, že postup žalované spočívající ve vyřazení podání žalobce označeného jako „*Přehled o výši pojistného za měsíc listopad 2019*“ z 17. 2. 2020 (opravný přehled o výši pojistného žalobce ve formátu xml), učiněného datovou zprávou ID 753962210, byl nezákonným zásahem. Tvrdil, že v důsledku nezákonného postupu je po něm vymáhán nedoplatek na pojistném, který ale ve skutečnosti neexistuje.

[2] Dne 22. 2. 2020 zaslal žalobce ze své datové schránky do datové schránky Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále též „OSSZ Znojmo“) opravný přehled za měsíc listopad 2019 ve formátu pdf (chybný způsob podání přehledu – dle § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů se k takovému podání nepřihlíží). Zaměstnanci OSSZ Znojmo dohledali

předchozí automatizovaně zamítnuté podání z 17. 2. 2020 a žalobci byl 24. 2. 2020 na e-mail uvedený v zamítnutém podání poslán návod, jakým způsobem opravný přehled o výši pojistného za měsíc listopad 2019 zaslat, aby došlo k jeho zpracování.

[3] Městský soud rozsudkem z 28. 2. 2023, č. j. 8 A 113/2020-85 žalobu zamítl, přičemž jako důvod pro zamítnutí shledal nesprávné označení žalované, neboť Česká správa sociálního zabezpečení není ve věci pasivně věcně legitimována. Proti rozsudku podal žalobce kasační stížnost. Rozsudkem z 11. 1. 2024, č. j. 7 Ads 83/2023-23, Nejvyšší správní soud zrušil uvedený rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, neboť nebyla splněna podmínka pro rozhodnutí věci bez nařízení jednání. V dalším řízení městský soud nařídil jednání a následně žalobu rozsudkem ze dne z 17. 4. 2024, č. j. 8 A 113/2020-123, znovu zamítl.

II.

[4] Městský soud v řízení o ochraně před nezákonným zásahem žalobce upozornil na svůj právní názor stran identifikace žalované a vyzval jej, aby v souladu s tímto poučením žalobu upravil. V poučení uvedl, že žalovanou je v projednávané věci OSSZ Znojmo. Vzhledem k tomu, že žalobce nadále setrval na tom, že žalovanou je vedle OSSZ Znojmo i Česká správa sociálního zabezpečení (v návaznosti na poučení žalobu rozšířil v tom smyslu, že nově jako žalovanou označil rovněž OSSZ Znojmo), městský soud v řízení dále jako s žalovanou jednal s Českou správou sociálního zabezpečení. S odkazem na ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), konstatoval, že osobou, které by bylo možno přičítat zásah do práv žalobce v projednávané věci, je pouze OSSZ Znojmo, u které byl přehled o výši pojistného za měsíc listopad 2019 podán. Věcně bylo, po předchozím vyloučení věci k samostatnému projednání a postoupení ke Krajskému soudu v Brně, o žalobě podané žalobcem proti OSSZ Znojmo rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Brně z 26. 4. 2022, č. j. 29 A 32/2021-112, ve spojení s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2022, č. j. 4 Ads 167/2022-27. Jelikož Česká správa sociálního zabezpečení není ve věci pasivně věcně legitimována, nezbylo městskému soudu než žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Městský soud připomněl, že OSSZ Znojmo přistoupila k mimořádnému postupu nad rámec ustanovení § 123e zákona o organizaci sociálního zabezpečení a opravný přehled o výši pojistného za listopad 2019 zpracovala ručně. Z této skutečnosti městský soud dovedl, že k zásahu do veřejných subjektivních práv žalobce postupem žalované nemohlo dojít ani v teoretické rovině.

III.

[5] Proti v záhlaví označenému rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Měl za to, že městský soud posoudil věc nesprávně, v rozporu se skutkovým stavem a s doloženými důkazy. Rekapituloval dosavadní průběh řízení a nesouhlasil s postupem městského soudu, který žalobu pro nedostatek pasivní věcné legitimace zamítl. Považoval za nesprávné posouzení, že pokud věc spadá do působnosti OSSZ Znojmo, je žalovanou právě ona. Komunikoval pouze s Českou správou sociálního zabezpečení, přičemž to byla ona, resp. její software, kdo jej vyrozuměl o vyřazení/nepřijetí podání. O uvedeném postupu se OSSZ Znojmo dozvěděla až ex post. Skutečnost, že OSSZ Znojmo proti „formalisticky-administrativnímu“ rozhodnutí soudu, kterým se stala

pokračování

žalovanou, nijak nebrojila, považoval za politováníhodnou. Současně nesouhlasil s posouzením nicotnosti podání učiněného ve formátu xml. Byl přesvědčen, že uvedené podání netrpělo nedostatky v podobě nedodržení formátu či struktury, nýbrž obsahovalo chybu písarskou (chyba v identifikátoru dřívějšího podání). Pro srovnání uvedl, že šlo o obdobný typ chyby jako by byla chyba v PSČ při odesílání pošty. Své podání proto považoval za bezvadné. Nadále trval na tom, že se žalovaná dopustila zásahu do jeho veřejných subjektivních práv. Z uvedeného důvodu navrhl, aby kasační soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že s ohledem na všechna dřívější vyjádření a závěry správních soudů trvá na svých stanoviscích. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

[7] V replice k vyjádření žalované stěžovatel uvedl, že ani jedna z žalovaných doposud sama nedeklarovala, že by posuzované vyřazení sama provedla. Zopakoval, že to byla právě žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení, která jej o vyřazení podání informovala.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je nedůvodná.

[10] Podle § 3 odst. 3 písm. zákona o organizaci sociálního zabezpečení, jsou orgány sociálního zabezpečení:

- a) Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- b) Česká správa sociálního zabezpečení,
- c) okresní správy sociálního zabezpečení,
- d) Ministerstvo vnitra,
- e) Ministerstvo spravedlnosti,
- f) Ministerstvo obrany.

[11] Podle § 9 téhož zákona, *odvádí zaměstnavatel pojistné za jednotlivé kalendářní měsíce, pojistné odvádí na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Zaměstnavatel je povinen předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacího základu a o výši pojistného, které je povinen odvádět.*

[12] Podle § 82 s. ř. s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím,*

a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[13] Podle § 83 věta první s. ř. s. *žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah.*

[14] Věcná legitimace je stavem plynoucím z hmotného práva. Věcná legitimace je předpokladem úspěšnosti žaloby, a nikoliv předpokladem meritorního projednání a rozhodnutí věci. Aby byl žalobce úspěšný, musí být aktivně věcně legitimován, tj. musí být nositelem subjektivního práva, jehož ochrany se domáhá, a žalovaný musí být legitimován pasivně, tj. musí být nositelem tomu odpovídající subjektivní povinnosti. Věcná legitimace má význam především v těch žalobních řízeních podle s. ř. s., v nichž osobu žalovaného neurčuje zákon, ale žalobce sám svým tvrzením. Tak je tomu např. v rámci řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem či donucením (§ 82 a 83 s. ř. s.); není-li žalovaný povinen vydat rozhodnutí nebo osvědčení, jehož vydání se žalobce domáhá, příp. neprovedl-li nezákonný zásah, pokyn nebo donucení, proti němuž žalobce brojí, soud žalobu zamítne z důvodu nedostatku věcné legitimace (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 7 As 178/2015-24).

[15] Ke stěžovatelem namítanému nesprávnému označení žalované pak Nejvyšší správní soud uvádí, že z usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2021, č. j. 8 A 113/2020-56, jímž vyloučil žalobu proti žalované k samostatnému projednání, vyplývá, že městský soud v souladu s pokyny Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 22. 9. 2020, č. j. 10 As 197/2020-38, žalobce (stěžovatele) poučil o svém právním názoru stran identifikace žalované. Stěžovatel v návaznosti na poučení žalobu rozšířil tak, že nově jako žalovanou označil rovněž OSSZ Znojmo. Nejvyšší správní soud konstatuje, že veškeré úkony související s podáním stěžovatele ze dne 17. 2. 2020 činila OSSZ Znojmo.

[16] Na základě výše uvedeného Nejvyšší právní soud shledal nedůvodnou námitku stěžovatele, že Česká správa sociálního zabezpečení byla původcem zásahu. Skutečnost, že automatizovaný systém České správy sociálního zabezpečení podání automaticky vyřadil a stěžovatel o tom byl vyrozuměn, neznamená, že se tvrzeného nezákonného zásahu dopustila Česká správa sociálního zabezpečení. Na uvedeném nemůže nic změnit ani to, že stěžovatel svá podání adresoval do datové schránky žalované. Byla to OSSZ Znojmo, které by bylo případně možno přičítat zásah do práv stěžovatele v projednávané věci, neboť u ní byl přehled o výši pojistného za měsíc listopad 2019 podán. Jelikož tedy Česká správa sociálního zabezpečení není ve věci pasivně věcně legitimována, nezbylo soudu než kasační stížnost zamítnout a závěry městského soudu potvrdit.

[17] Nejvyšší správní soud dodává, že argumentace směřující do samotného posouzení nezákonného zásahu spočívajícího v nepřijetí jeho podání je s ohledem na předmět projednávané věci mimoběžná. Otázka zákonnosti tvrzeného zásahu nemohla být městským soudem hodnocena, neboť stěžovatelem označená žalovaná ve věci nebyla pasivně věcně legitimována. Tou byla OSSZ Znojmo, a právě v řízení s ní mohlo být meritorně rozhodováno o povaze stěžovatelova podání a tvrzeném nezákonném zásahu souvisejícím s tímto podáním. To se také stalo v souběžně vedeném řízení před Krajským soudem v Brně,

pokračování

kterému byla po vyloučení nyní projednávané věci postoupena zásahová žaloba mířící proti OSSZ Znojmo. Je nutno dodat, že se stěžovatel nemůže opětovně kasační stížností proti jím domnělé žalované znovu domáhat věcného posouzení tvrzeného zásahu. K němu již došlo ve zmiňovaném řízení, završeném rozsudkem Nejvyššího správního soudu z 22. 12. 2022, č. j. 4 Ads 167/2022-27. V návaznosti na uvedené řízení musel městský soud (při absenci případné dispozice s žalobním návrhem) dokončit řízení o zásahové žalobě proti České správě sociálního zabezpečení, což také učinil.

[18] Kasační soud proto pouze připomíná, že v řízení s žalovanou OSSZ Znojmo stěžovatel připustil, že jeho podání mohlo být chybné, což mohlo způsobit, že toto opravné podání nebylo systémem žalované spárováno. Nejvyšší správní soud pak v rozsudku z 22. 12. 2022, č. j. 4 Ads 167/2022-27, konstatoval, že v důsledku absence povinné položky identifikátoru původního přehledu o výši pojistného nebyla v případě stěžovatele dodržena předepsaná struktura tiskopisu příslušného orgánu sociálního zabezpečení. Nesplňuje-li podání stanovené podmínky, nepřihlíží se k němu [§ 123e odst. 2 písm. a) zákona o organizaci sociálního zabezpečení]. Přesvědčení stěžovatele o tom, že se nejednalo o podstatnou chybu či nedostatek (resp. že se jednalo o chybu písařskou) na tomto závěru nic nemění. Nejvyššímu správnímu soudu není s ohledem na uvedené zřejmé, jak se skutečnosti, že o rozhodné právní otázce již bylo správními soudy pravomocně rozhodnuto, souvisí argumentace připodobňující vzniklou situaci k chybně uvedenému poštovnímu směrovacímu číslu v případě doručování zásilek prostřednictvím pošty. OSSZ Znojmo navíc přistoupila k výjimečnému a mimořádnému zaevidování uvedeného opravného přehledu o výši pojistného za listopad 2019 ručním zpracováním nad rámec § 123e zákona o organizaci sociálního zabezpečení. Nedošlo tak k tomu, že by OSSZ Znojmo k přehledu nepřihlížela.

[19] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[20] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. listopadu 2024

David Hipšr
předseda senátu